

DON BOSCO

 magazine

**Lana (15) ging op
zoek naar rust en
vond dat in het geloof**

**‘Straatvader’ Marco
strijdt voor de rechten
van zwerfjongeren**

Willem Vermandere

**“Het zijn je talenten
die vertellen welke
weg je moet volgen”**

16 **Op missie**
Leerkracht Don Bosco Hoboken
fietst dwars door Amerika

06

**Artiest Willem Vermandere is kind
aan huis bij Don Bosco**

“Eerste ontmoeting met Salesianen
voelde als thuiskomen”

11

**Salesianen verlaten Hechtel
na meer dan 125 jaar**

“Hopelijk verdwijnt de warme,
familiale sfeer nu niet”

19

**Leerkracht Lenny offert zelfs
zijn vakantie op voor kinderen**

“Tussen de kinderen ben ik in mijn
natuurlijke omgeving”

26

**Minderjarige jongeren gokken
massaal en zien weinig gevaar**

“Ik gebruik gewoon het account
van mijn vader”

03 Column

04 Projecten in de kijker
Leerlinge Don Bosco Haacht
wint Sci-Tech Challenge

12 In beeld
Anderstalige nieuwkomers maken
kennis met het jeugdwerk

14 Het getal
5 quotes van Don Bosco
die nog steeds kunnen inspireren

20 De link
Lana Hans en haar ketting

22 Reportage
Marco Betman is oprichter van
Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn

25 Nieuws & afscheid

28 Het panel

31 Boekentip & webshop

32 Avondwoordje

colofon

Don Bosco magazine is een gratis driemaandelijkse uitgave van de Salesiaanse Familie voor de beweging rond Don Bosco. Meer info op www.donbosco.be
Hoofredacteur: Tim Bex • **Redactie:** Bart Decancq, Wim Flapper, Anja Hoozeveld, Pascale Laevens, Lindsey Pinnock, Jurgen Renders, Laurens Vanderbruggen
en Firmin Vanspauwen • **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) • **Fotografie:** Emy Elleboog en Masterpiece Visuals • **Illustraties:** Penelope Deltour •
Druk: Van der Poorten nv Leuven • **Verantwoordelijke uitgever:** provinciaal Wilfried Wambek, François Gaystraat 129 1150 Brussel • **Abonnement:** gratis aan
te vragen bij dbmedia@donbosco.be (Vlaanderen) en info@donbosco.nl (Nederland). Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden
doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco magazine.

Giften: voor Vlaanderen steeds welkom op Don Bosco Centrale vzw BE27 4272 1008 4573 en voor Nederland op Stichting Don Bosco NL88 INGB 0000 7140 05 met vermelding van 'Don Bosco magazine'.

Wilfried Wambeke
provinciaal

“De vriendschap, de waardering en de vreugdekreten van kinderen: het is voor hen meer waard dan een financiële compensatie”

Door de openstaande ramen komt niet alleen de warme zomerlucht binnen, maar ook het blijge gejoel van spelende kinderen die deelnemen aan de vakantiewerking op de terreinen van onze school. Ze genieten hoorbaar van het spelaanbod dat begeleid wordt door een groep enthousiaste jonge animatoren die het beste van zichzelf geven om deze kinderen een fantastische vakantietijd te bezorgen.

Ze zijn zowat ontelbaar, de jonge mensen die zich tijdens de zomermaanden - en velen het hele jaar door - inzetten voor anderen. Met een flinke dosis idealisme en creativiteit is geen enkele moeite hen te veel om er te zijn voor kinderen, ouderen, mensen met een beperking, mensen die hulpbehoevend zijn of ... Je komt ze tegen als animator op speelpleinen en kampen, als ondersteuner in de zorgsector, als begeleider van bedevaarten met zieken naar Lourdes, als luisterend oor voor een zieke grootouder, als milieubewuste hulp in een natuurgebied. Vaak doen ze die dingen als vrijwilliger, gratis en voor niets. De vriendschap die ze er vinden, de waardering die ze krijgen, de vreugdekreten van kinderen: het is voor hen meer waard dan een financiële compensatie, gewoon omdat ze het graag doen en het bovendien nog zinvol vinden ook.

Je hoort wel eens verzuchtingen als “ach, die jeugd van tegenwoordig” of “ze kunnen op andere plaatsen toch meer geld

verdienen”. Maar als je alle vrijwillig engagement van jonge mensen naar waarde schat, heb je meer dan redenen genoeg om optimistisch en hoopvol te zijn over de toekomst. En we weten allemaal dat geld lang niet het meest doorslaggevende element is om gelukkig te zijn.

Voor jonge mensen is hun inzet voor anderen een unieke mogelijkheid om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen, om verantwoordelijkheid te leren opnemen, om waarden te ontdekken die hun leven inhoud geven. Daarom doe ik graag een oproep aan alle volwassenen om onze jongeren daarin aan te moedigen en te stimuleren. Een duwtje in de rug kan voor deze jonge idealisten een wereld van verschil maken om in zichzelf en in hun capaciteiten te geloven.

Hun engagement doet me denken aan woorden uit het evangelie waar Christus zegt: “Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen.” Bij iedere ontmoeting met een medemens dagen deze woorden ons uit om niet onszelf maar de andere tot het centrum van de wereld te maken: een ingesteldheid die ook Don Bosco zich eigen maakte.

Het is mijn wens dat jullie, onze lezers, deze basishouding ten volle beleven en dat jullie met vindingrijkheid en enthousiasme het nieuwe werkjaar aanpakken, met Gods zegen.

Hanne (18) wint de Sci-Tech Challenge met haar team

DON BOSCO HAACHT

Ieder jaar nemen tientallen jongeren uit Vlaanderen en Nederland deel aan de **Sci-Tech Challenge**, een wedstrijd voor leerlingen van 15 tot 18 jaar die jongeren laat nadenken over uitdagingen op het gebied van milieu en energie. Hanne Leenknecht, leerlinge uit het zesde jaar Techniek-Wetenschappen in Don Bosco Haacht, won de Vlaamse versie van de wedstrijd met haar team **BioHero**.

Tim BEX

Tijdens de *Sci-Tech Challenge* worden leerlingen van verschillende scholen gemengd om samen te brainstormen over een bepaald probleem. “Dit jaar was het thema van de wedstrijd ‘Herbestemming van afval op school’”, legt Hanne uit. “Ik vond dat een goed thema, want op school wordt er best wel veel afval geproduceerd en sommige jongeren beseffen dat nog niet voldoende.”

Niet alleen het thema sprak Hanne aan, ook het concept wist haar te boeien. “Ik heb meegedaan omdat ik na de afgelopen coronaperiode eens iets anders wilde doen. Nieuwe mensen met dezelfde - maar ook andere - interesses leren kennen en samen met hen aan een project werken, leek me een leuke ervaring. In het begin was het natuurlijk wat eng om samen te werken met jongeren die je niet kent, maar we hebben elkaar snel leren kennen. Het is ook boeiend om te zien hoe iedereen op een andere manier naar de opdracht kijkt. Daardoor kom je samen tot een goede oplossing met de insteek van iedereen van je groep. Samen sta je sterker dan alleen, zeker in deze wedstrijd.”

Speels containerpark en biogas

De samenwerking in de groep van Hanne liep alvast prima, want haar team *BioHero* kwam met een innovatief idee op de proppen. “De eerste stap is om een soort van speels minicontainerpark te maken op de speelplaats om het afval te verzamelen. Zo kan er bijvoorbeeld een basketbalring boven een vuilbak geïnstalleerd worden of kan er een ‘Holle Bolle Gijs’ op de speelplaats komen. Op die manier zullen leerlingen bewuster sorteren en er plezier in hebben het afval naar de vuilnisbak te brengen. De volgende stap is om het organisch afval te gebruiken en daar biogas van te maken, het overige afval kan verkocht worden aan fabrieken zodat zij dit kunnen recycleren.”

Een idee dat de wedstrijdjury beviel en team *BioHero* de overwinning opleverde. De prijs? Deelname aan de Europese *Sci-Tech Challenge*. “Ook dat was een leuke ervaring. Tijdens deze wedstrijd kregen we twee dagen de tijd om na te denken over een oplossing voor een milieuprobleem. Het probleem was hier echter veel ruimer, waardoor we gestimuleerd werden om

Heb je zelf een project dat je graag in de kijker wil zetten?
Geef dan een seintje via dbmedia@donbosco.be

“Jongeren zien de milieuproblematiek niet alleen anders dan volwassenen, ze hebben soms ook andere oplossingen”

Hanne Leenknecht (18) – Don Bosco Haacht

echt out-of-the-box te denken. Ik heb van deze Europese deelname veel dingen opgestoken die ik later zeker op de werkvloer zal kunnen toepassen.”

Luisteren naar de jongeren

Hanne blikt alvast tevreden terug. “Het is duidelijk dat jongeren bezig zijn met het milieu en dingen soms anders zien dan volwassenen. Het zou dus goed zijn mocht er ook naar de jongeren geluisterd worden. Niet alleen omdat ze het anders zien, maar ook omdat ze andere oplossingen hebben. Misschien zijn die iets kleinschaliger, maar we moeten ergens beginnen.”

Don Bosco Haacht kan misschien het goede voorbeeld geven, want er zit duidelijk muziek in het idee van team *BioHero*. “De school volgde alles op en vond het een mooi project waar goed over nagedacht is”, besluit Hanne. “Het concreet realiseren is moeilijk, maar niets is onmogelijk. Sommige stukjes van het project kunnen bijvoorbeeld wel al gerealiseerd worden, andere vragen dan weer meer tijd.” – ✚

Nieuw project kaart recht op kwalitatief onderwijs aan

VIA DON BOSCO

In september lanceert VIA Don Bosco het nieuwe project School 4 School in de Vlaamse middelbare scholen. Met dit project wil de Belgische ngo ervoor zorgen dat ook leerlingen in actie komen voor het recht op kwalitatief onderwijs. Een educatief lespakket over de onrechtvaardigheid met

betrekking tot opleidingskansen in de wereld wordt gekoppeld aan een fondsenwervende actie. De leerlingen zoomen tijdens een groepsspel in op het leven van een aantal jongeren wereldwijd; daarnaast komen ook de situatie in Oekraïne en duurzame ontwikkelingsdoelen aan bod.

Spelonderwijs Nederlands leren met TaalFit

DON BOSCO RIJSWIJK

Don Bosco Rijswijk startte deze zomer met het nieuwe project TaalFit, een initiatief waarbij kinderen spelonderwijs Nederlands leren. Heel wat kinderen die bij Don Bosco Rijswijk komen, hebben een migratieachtergrond en zijn de Nederlandse taal nog niet

goed machtig. Daardoor vallen ze vaak buiten de boot in onze maatschappij. Met TaalFit focust Don Bosco Rijswijk tijdens het sporten, spelen en knutselen op taal. Elke week is er een ander thema en door de kinderen mee te nemen in een verhaal leren ze nieuwe Nederlandse woorden.

Smartphone aan de kant om elkaar beter te leren kennen

DON BOSCO SINT-DENIJS-WESTREM

De leerlingen van 1 STEM-Wetenschappen kwamen eind dit schooljaar met een gedurfd voorstel op de proppen. Ze gaven op maandag- en vrijdagochtend hun gsm spontaan af en kregen deze pas terug op het einde van de schooldag. Waarom? Op die manier creëerden ze meer

ruimte om elkaar écht te leren kennen, want de leerlingen gaven zelf aan dat ze elkaar onvoldoende hadden leren kennen. Het project bleek een succes, want de leerlingen hielden het tot aan de vakantie vol. Sommigen lieten hun gsm zelfs gewoon thuis.

Artiest Willem Vermandere is al jaren kind aan huis bij Don Bosco

“Mijn eerste ontmoeting met de Salesianen voelde als thuiskomen”

Al van voor de eeuwwisseling verblijft artiest Willem Vermandere (82) regelmatig in de salesiaanse gemeenschap in Gent. Wat begon als een nood groeide uit tot een hechte vriendschap. “Vorige week ben ik er nog geweest”, start Willem het gesprek. Een gesprek dat al snel zal evolueren tot een babbel over geloof, werk en leven. Maar vooral: een gesprek dat meermaals onderbroken zal worden door Willems ‘vertellemen’.

Tim BEX

Het is al tijdje geleden dat ik het woord ‘pittoresk’ nog in de mond genomen heb, maar terwijl ik onder een stralend zonnetje door de velden en straten van Steenkerke dwaal, mompel ik binnensmonds dat dát het woord is dat ik zal gebruiken om het dorp en de woonplaats van Willem Vermandere zo correct mogelijk te beschrijven. Recht tegenover de kerk van het pittoreske – *here we go* – Steenkerke staat Willems vrouw me al op te wachten. “Jij bent Tim? Welkom, kom binnen!” Terwijl ik neerplof, merkt Willem mijn meegenomen platenverzameling al op. “Om te handtekenen? Geef maar.” De platen komen van één van mijn betere vrienden –

het bewijs dat Willems muziek tijdloos is en ook de jongere generatie nog steeds weet te boeien. “Op de plaats waar je nu zit, is de vloer uitgesleten.” Ik merkte het al op. “Tijdens de Eerste Wereldoorlog kwamen hier duizenden soldaten, op weg naar het front, hun voeten warmen. De uitgesleten vloer getuigt van de talloze laarzen.” Wanneer Willem begint te vertellen, lijkt het net of ik bij Don Bosco himself ben binnengewandeld. Een oude herberg uit 1864, een hartelijke Mamma Margherita die net een kopje koffie voor mijn neus zet en een man die kan vertellen als de beste.

een zanger die beeldhouwt of een beeldhouwer die zingt? Geen idee. Ik doe datgene waardoor ik gedreven word.”

Je bent intussen 82 jaar, maar een maand geleden stond je nog alles te geven op de Gentse Feesten.

“Er zijn twee Willems. De extraverte Willem en de introverte Willem. Introvert bouw ik mijn koninkrijk op: in stilte werken, lezen en bijleren. Extravert word ik van zodra ik het podium opstap; dan zal ik alles geven. Het gaat erom een mooi evenwicht te vinden. Dus ja, zelfs op mijn 82ste treed ik nog graag op. Al moet ik wel toegeven dat ik zonder

“Zonder de Salesianen had ik waarschijnlijk moeten stoppen met zingen”

Zanger, muzikant, beeldhouwer, schilder ... Je bent het allemaal, maar mag ik je ook verteller noemen?

“Je kan maar zijn wie je bent, hé. (lacht) De vertelling, ik noem het graag *vertellemen*, is enorm krachtig. Iets onnozels of banaals waar toch een boodschap in zit. Maar wat ik nu precies ben? Dat weet ik zelf niet. Een verteller,

de Salesianen waarschijnlijk had moeten stoppen met zingen.”

Hoezo?

“Dat is een lang verhaal. Al jarenlang kom ik met mijn muzikanten samen in Gent om van daaruit te vertrekken richting ons optreden: Hasselt, Maaseik, Nederland ... We hadden in Gent een ▶

"Ben ik een zanger die beeldhouwt of een beeldhouwer die zingt? Ik weet het zelf niet", aldus Willem

geschikte carpoolparking gevonden naast de school van Don Bosco. 's Nachts kom je daar weer aan na een optreden en dan stapt iedereen in zijn auto, op naar huis. Maar zoals je zegt, ik word ouder en voor mij was dat allemaal niet zo vanzelfsprekend. Ik heb vaak gedacht dat het toch fijn zou zijn als de paters daar een bed ter beschikking hadden. Op een dag ben ik binnengewandeld met de vraag of die mogelijkheid er was. *'Natuurlijk, Willem. Welkom! Als je wil, kan je ook blijven eten. Je moet gewoon het papier invullen.'* Ik was overonderd. De gastvrijheid en vanzelfsprekendheid waarmee ik ontvangen werd, was prachtig. Dat gevoel bracht me terug naar mijn eigen jonge jaren."

Je bedoelt je periode in het klooster?

"Klopt, ik heb zelf 4,5 jaar in het klooster gezeten, op weg om Oblaat

te worden. Toen ik bij de Salesianen binnenkwam, voelde het opnieuw een beetje als thuiskomen. Die warme ontvangst is intussen uitgegroeid tot een heel mooie vriendschap en ik voel me daar thuis. En natuurlijk is mijn vrouw blij dat ik 's nachts niet meer alleen in de auto zit." *(lacht)*

Als die nostalgie je zo raakt, waarom ben je dan niet in het klooster gebleven?

"Goh... We verschillen te veel op vlak van theologie en godgeleerdheid. Mensen vragen me soms of ik nog gelovig ben. Ik vraag dan wat ze daarmee bedoelen. *'Kort en bondig: als je dood bent, is het dan gedaan of niet?'* Is dat alles? Is dat geloof? Dat weet ik niet en niemand op de wereld weet daar iets van. Er zijn altijd mensen met verbeelding geweest die verhalen gecreëerd hebben. Dat we onze vader en onze moeder zullen terugzien, dat

je gestorven kind je opwacht in het paradijs. Dat zijn mythes en fabels om je te troosten. Ik geloof al lang niet meer letterlijk dat Maria maagd en moeder was, of dat Lazarus door Jezus weer opgewekt werd uit de doden. Maar er zit wel kracht in die verhalen, een ander soort waarheid. *'Hoed u voor de tirannie van de letterlijkheid'*, zei Salman Rushdie ooit. Ik denk dat priesters daarmee worstelen. Als je professor in de theologie bent, hoe moet je daar dan in godsnaam mee omgaan?"

We moeten de Bijbel dus anders interpreteren?

"We mogen het kind ook niet met het badwater weggooien. De Bijbel heeft een schat aan verhalen ... Op een dag spreekt Jezus de mensenmassa toe wanneer hij hen vraagt of ze niet naar huis moeten om te gaan eten. *'Nee, rabbi, vertel verder. Wat jij vertelt is eten en drinken.'* Wat maken ze daarvan?

Een jongetje heeft vijf broodjes en twee visjes en wanneer hij ze uitdeelt, blijft het eten maar komen. Zelfs wanneer iedereen goed gegeten heeft, is er nog over! Een mirakel! Dat is een plezant verhaaltje, maar we vergeten de echte boodschap: wat je vertelt, is eten en drinken. En dat geldt voor al die verhalen. Maar die letterlijkheid ...”

Maar neen, het klooster was niets voor mij. Na een jaar noviciaat, twee jaar filosofie en anderhalf jaar theologie was het voor mij genoeg. Ik was aan het beeldhouwen geslagen. Ik wilde componeren, tekenen en schilderen. Ze wisten daar niet wat ze met mij moesten doen: *‘Willem, je mag je studie niet verwaarlozen.’* Studie? Dat was voor

“Ik ben een soort priester met een vrouw, vier kinderen en een ongelooflijke vrijheid”

Die denkwijze botst met jouw manier van denken?

“Ik ben de laatste die kritiek zal uiten op een andere manier van geloven. De Salesianen zijn prachtige mensen. Ze maken mijn werk makkelijker en verzorgen mij. Waar heb ik dat aan verdiend? Maar we zijn bezig over God en als je over God spreekt, moet je oppassen. Zijn mysterie is ondoorgrondelijk. Als de hele wereld vol zou staan met windmolens en iedereen op die manier zijn eigen energie kan opwekken, dan zal God de wind misschien afschaffen. *(stilte)*”

mij iets veraf. Maar ik zie mezelf niet als mislukte pater. Ik heb mijn eigen manier gevonden. Ik ben een soort priester met een vrouw, vier kinderen en een ongelooflijke vrijheid en creativiteit. Als een priester geen artiest is, ontbreekt er iets. En omgekeerd. Als artiest moet je ook een beetje priester zijn. Ik vind het de taak van de artiest, net als van de priester, om het mensdom te troosten. We moeten elkaar respecteren, ook al hebben we een andere toegangspoort tot het grote mysterie.”

Zelfs op zijn 82ste werkt Willem nog elke dag: "Ga niet stilzitten, want stilzitten is doodgaan"

Zien we die priester dan ook in jouw werk?

“Achter mijn werk en mijn liedjes zit natuurlijk een betekenis, maar je mag niets maken met de gedachte: *‘Nu ga ik eens mensen onderrichten.’* Stil maar. Wees jezelf. Wie en wat zijn mijn bronnen? Mijn vader, mijn moeder, mijn hele verleden. Mijn vader heeft een grote rol gespeeld. Mijn moeder ook, maar meer in het verborgene. Ik zat bij de paters Oblaten op school en om de paar maanden kwam ik met mijn rapport naar huis. Mijn vader heeft dat nooit bekeken. Dat maakte hem niet uit. Het enige dat hij vroeg, was: *‘Speel je soms nog eens op je klarinet?’* Prachtig toch? Dat is spiritualiteit. Onlangs zag ik een oude vriend van me en hij zei me dat ik een mooi liedje over corona had gemaakt. Ik viel uit de lucht. Hij had het over *Psalm*, een liedje van vijftig jaar oud. Ik ben dat gaan opzoeken in mijn archief en inderdaad: je kan dat zo interpreteren. Dat lied is een deel van mijn religieuze verleden, een deel van mijn identiteit. Je moet niet vluchten voor jezelf. Alles wat je ooit was en geschreven hebt, zijn krachtbronnen. Je ne regrette rien.”

Hoe ben je dan uiteindelijk van priester in opleiding omgeschoold tot artiest?

“Na mijn filosofie ben ik een jaar in het leger geweest. Daar heb ik me kunnen ontplooiën als beeldhouwer. Ik herinner het me nog perfect. Opeens riep de verantwoordelijke officier me op zijn bureau: *‘Soldaat Vermandere, ik heb gehoord dat jij beeldhouwer bent?’* ‘Ja, ik kap in hout en steen. Jammer dat ik nu een jaar verlies en niet kan werken.’ ‘Wie zegt dat? Je moet je talenten ontplooiën, dat is het enige dat wij hier vragen.’ Hij nam me mee naar een ruime kamer achter de keuken waar een massieve, eikenhouten tafel stond: *‘Kun je hier werken?’* Een week later zat ik daar met mijn hamer en beitels te kappen in blokken hout. De officier vond een achterdeurtje en ik werd vrijgesteld van ▶

▼
militaire dienst. Ik kon mijn ding doen. Na dat jaar kwam ik weer in het klooster terecht, waar de focus op mijn studie lag. De deur ging weer op slot en toen is mijn frank gevallen: ik zit hier niet op mijn plaats. Toen ik de deur van het klooster achter me dichttrok, ben ik Godsdienstwetenschappen gaan studeren, want aan mijn kloosteropleiding had ik niets. Zo ben ik godsdienstleerkracht geworden. Dat waren de drie zwaarste jaren van mijn leven, maar het is wel voor de klas dat ik verteller geworden ben. Ik kon de kinderen niet stilhouden zonder te vertellen. Ik heb daar moeten vertellen, tot zeven uur per dag.”

Jouw talenten hebben dus eigenlijk je levensweg bepaald?

“Dat klopt. Mijn talenten zijn mijn wegwijzers. Het zijn je talenten die zeggen waar je naartoe moet en je moet niet wachten tot je vijftig bent om je ding te doen. Als je op je zoektocht in de wereld een kostbare

parel gevonden hebt, ga dan naar huis en koop die parel. Als je ontdekt waarvoor je geboren bent, schuif de ballast aan de kant en volg je talenten. Ga niet stilzitten, want stilzitten is doodgaan. Een priester kan niet stoppen met priester zijn, een goede leraar blijft altijd leraar en een artiest... blijft artiest.”

“Als je op je zoektocht in de wereld een kostbare parel gevonden hebt, ga dan naar huis en koop die parel”

Om dit artikel gepast af te sluiten, rond ik graag af met één van Willems vertellemen: *Diep onder de grond was eens een jonge mol aan het wroeten. Op een dag zei de mol: ‘Weet je? Ik blijf hier niet heel mijn leven wroeten onder de grond ... Ik wil hogerop!’ En hij slaagde erin een gat te maken. ‘Ik ga trouwen met het allermooiste en allergrootste dat bestaat’, zei de mol. ‘Zelfs het mooiste is niet goed genoeg.’ Toen hij eindelijk aan het oppervlak kwam, zag hij de zon. ‘Ik ga trouwen met de zon’, zei de mol. ‘Met mij trouwen?’, vroeg de zon. ‘Ja!’, riep de mol vastberaden. ‘Ik ben zeer machtig’, zei de zon, ‘maar pas op: als er een dikke wolk passeert, kan ik niets meer doen.’ De mol dacht na. ‘Dan trouw ik wel met die wolk’, zei hij. ‘Met mij trouwen?’, vroeg de wolk. ‘Dat kan, maar ik weet niet of ik je altijd trouw zal blijven. Als er een windvlaag komt, zal je me niet kunnen tegenhouden.’ De mol zuchtte. ‘Oké, dan trouw ik met de wind’, riep hij luidop. ‘Dat zou tof zijn’, giechelde de wind. ‘Wij gaan samen de hele wereld omverblazen. Dat doe ik het liefst! Maar ik moet wel iets bekennen. Ik ben al jaren in het Oosten tegen een Boeddhabeeeld aan het blazen, maar ik krijg het maar niet omver geblazen...’ De mol raakte gefrustreerd en besloot dan maar met Boeddha te trouwen. ‘Dat mag je zeker’, zei het Boeddhabeeeld, ‘maar ik zou toch nog eens goed nadenken. Diep onder mijn fundamenten is er namelijk iets dat niet klopt. Een kolonie mollen is mijn fundamenten aan het slopen.’ ‘t Is goed’, zei de mol, ‘ik trouw wel met een mol.’ – 卍*

Voor Menno Bouts (17) en Dieter Verpoest (39) zit hun tijd in Don Bosco Hechtel erop. Na zes jaar zwoegen en zweten behaalde Menno zijn diploma Wetenschappen-Wiskunde, Dieter moet - net als de andere Salesianen van de gemeenschap - op zoek naar andere oorden. Want na meer dan 125 jaar zit de aanwezigheid van de Salesianen in Hechtel er definitief op. Eind juni werden de Salesianen een laatste keer uitgewuifd, op 15 augustus sloot de gemeenschap voorgoed haar deuren.

Tim BEX

Salesianen verlaten Hechtel na meer dan 125 jaar

“Hopelijk verdwijnt de familiale sfeer niet”

Onder oorverdovend applaus - met hier en daar een traan - namen de meer dan duizend leerlingen en personeelsleden van Don Bosco Hechtel afscheid van 'hun' Salesianen. Herinneringen voor het leven. Herinneringen die Menno en Dieter graag delen. “De aanwezigheid van de Salesianen gaf mij een gevoel van warmte”, vertelt Menno. “De leerlingen konden vaak een babbeltje slaan met een Salesiaan die rustig over de speelplaats wandelde en ook na school konden we bij hen op de koffie. Ik bleef er soms tot 19 uur hangen. (lacht) De Salesianen zorgden voor een stevige verbondenheid op school.” Iets wat Dieter beaamt. “Alleen al door de fysieke aanwezigheid van de Salesianen was er een thuisgevoel. Je kwam ergens waar anderen ook woonden. Of je nu de eerste was die toekwam of de laatste die naar huis ging, er was altijd wel iemand thuis. Dat zal nu niet meer zo zijn. Bij jongeren leeft ook vaak een stereotiep beeld over de Kerk. Door de aanwezigheid van de Salesianen werd de Kerk veel concreter voor hen: ze kenden de paters en wisten dat die aanspreekbaar en bereikbaar waren. Ook dat zal nu anders worden.”

Een afscheid roept meestal herinneringen op, ook bij Menno is dat zo. “In 2021 heb ik samen met Dieter en een paar vrienden de Boslandtrail (75 km) gewandeld. We hebben toen goed gebabbeld en gelachen”, blikt Menno terug. “Een tweede gebeurtenis die me zal bijblijven, is het Provinciaal Kapittel van de Salesianen in 2022. Ik had de eer om met een goede

Menno (links) en zijn goede vriend Tijs met Salesiaan Dieter (rechts)

vriend een avondwoordje te mogen geven voor de hele groep Salesianen. Dat was een unieke ervaring! Daarnaast zal ik de koffiemomentjes ook niet snel vergeten.” “Het afgelopen schooljaar hebben we ook een doorstart gemaakt met de pastorale animatiegroep Spirit”, vult Dieter aan. “Die groep is nu uitgebreid met leerlingen van het tweede tot en met het zesde jaar. Hopelijk kan Spirit verder groeien en mee voor verbondenheid en diepgang zorgen op school.”

Door het vertrek van de Salesianen zal dat ‘thuisgevoel’ nu misschien wegvallen. “Er zullen zeker een aantal zaken veranderen”, knikt Dieter. “De Salesianen waren bijvoorbeeld heel aanwezig tijdens de speeltijden en daarnaast gingen wij ook de eucharistievieringen voor. Toch ben ik ervan overtuigd dat Don Bosco Hechtel een Don Boscoschool zal blijven en dat Don Bosco er zijn plaats zal blijven krijgen.” Ook Menno hoopt dat het vertrek geen te grote veranderingen teweegbrengt. “Ik ben bang dat de warme, familiale sfeer samen met de Salesianen zal verdwijnen. Het zou zonde zijn als de school nu zou veranderen in 'een bedrijf', zoals sommige andere scholen. Het vertrek van de Salesianen zal voor een groot gemis zorgen wat de verbondenheid tussen zowel leerlingen onderling als tussen leerlingen en leerkrachten betreft.”

Bekijk hier hoe de Salesianen werden uitgewuifd.

Anderstalige nieuwkomers maken kennis met het jeugdwerk

Deze zomer pakte Jeugddienst Don Bosco - in samenwerking met Stad Leuven - uit met een primeur. Naast de vele animatorcursussen, speelplein- en vakantiewerkingen organiseerde de jeugddienst nu ook een op maat gemaakte basiscursus voor jongeren uit OKAN-classes (OnthaalKlas voor Anderstalige Nieuwkomers). Vijftien deelnemers tussen de 15 en 17 jaar oud leerden zo de magische wereld van het jeugdwerk kennen. Voor de jongeren uit Somalië, Eritrea, Brazilië, Roemenië, China, Oekraïne, Burundi en Ghana was het alvast een beloftevolle start van het 'animatorschap'. Na deze starterscursus konden de jongeren een week ervaring opdoen op een van de Leuvense speelpleinen.

Don Bosco inspireert nog steeds miljoenen mensen wereldwijd, maar hoe komt dat juist? Wij doken in ons archief en botsten op vijf veelgebruikte uitspraken van Don Bosco die ook vandaag nog erg relevant kunnen zijn.

Bart DECANCO

Vijf quotes van Don Bosco die nog steeds kunnen inspireren

“Loop naar de pomp”

1

Italianen gooien niet gemakkelijk oud brood weg ... Menig toerist kijkt dan ook vreemd op als men hard brood krijgt voorgeschoteld. In het oratorio van Turijn stond een waterpomp. Rond die pomp kwamen de jongeren hun broodkorsten wat nat maken zodat ze die makkelijker konden verorberen. Don Bosco stuurde zijn opvoeders naar de pomp. Met de quote “loop naar de pomp” keurde hij een afstandelijke houding af. Zélf naar de jongeren gaan op de plaatsen waar ze samen zijn, je actief opstellen en luisteren wat onder hen leeft, waar zij van leven. Dat is wat een opvoeder moet doen.

2

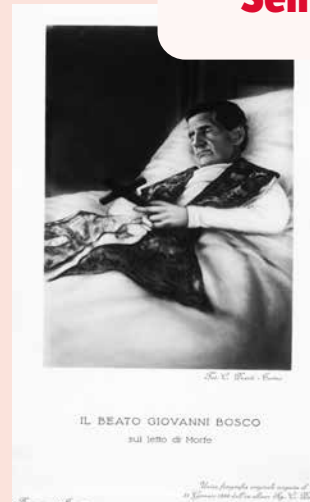
“Lach, wees blij!” De kracht van een glimlach, van blijheid, zit in de kern van de opvoedingsstijl van Don Bosco. Een lach die het humeur onmiddellijk weet aan te spreken zorgt ervoor dat iemand zich welkom voelt. Het is een eenvoudig en persoonlijk gebaar dat in staat is de ogen en het hart te openen van degenen die het ontvangen. Vreugde, sereniteit en dankbaarheid uitdrukken; drie eenvoudige en buitengewone aspecten die elke grens, elk drama en elk niveau van armoede of conflict overstijgen.

“Sorridi!”

3 Don Carlo Viglietti, gedurende de laatste vier jaren van het leven van Don Bosco zijn trouwe secretaris, hield een kroniek bij: uitspraken, woorden, details, anekdotes, gebaren, reizen ... Alles verzameld in notitieboekjes. Op 28 januari 1888, enkele dagen voor de dood van Don Bosco, schrijft hij: *"Don Bosco gaat steeds meer achteruit (...) Hij blijft vaak ijlen en ik hoor hem vaak herhalen: 'Voorwaarts, altijd voorwaarts!'"* Ze zeggen dat men sterft zoals men geleefd heeft. Ik denk aan de constanten van zijn hele project: enthousiasme en vasthoudendheid voor de missie, voor de jongeren, voor de armen. Trouw aan zijn leven droomt Don Bosco tot het einde van zijn leven van nieuwe fronten, nieuwe projecten, nieuwe grenzen te bereiken, zelfs als dat betekent dat hij moeilijkheden en ontberingen onder ogen moet zien. Voorwaarts! Laat je niet overweldigen door moeilijkheden, kijk vooruit om nieuwe wegen te zoeken, in de zekerheid dat God meegaat.

"Sempre avanti!"

"Een oratorio zonder muziek is als een lichaam zonder ziel"

4 Het was een overtuiging vanaf het begin van het oratorio: muziek heeft een aantrekkingskracht op jonge mensen. Er was dan ook heel veel ruimte om muziek te beoefenen. De schoolfanfare had een vaste plaats in het gebeuren. Zij gaf een levendige tint aan alle plechtigheden, zowel religieus als profaan: processies, wandelingen en uitstappen allerhande, verenigingen, prijsuitreikingen en theatervoorstellingen. De zanglessen Gregoriaans waren bedoeld om de momenten in de kerk op te luisteren en wie later terug naar zijn streek ging, kon wel eens een hulp zijn voor de pastoor ter plaatse. Muziek was een belangrijke manier om jongeren te vormen, om hun creativiteit en talenten ook daar te ontdekken. Muziek is een vast ingrediënt van een salesiaanse opvoeding.

5 Het principe van de assistentie, van een betrokkenheid bij de situatie van jongeren, wilde loskomen van een vorm van bewaking die bepaald gedrag moest voorkomen. Het was een animerende, vriendschappelijke aanwezigheid bij jonge mensen in hun periode van groei en ontwikkeling. Een sympathie die vertrouwen wekt doordat men deelneemt aan, of op zijn minst interesse heeft voor, wat jongeren boeit.

"Als je wil dat jongeren doen wat jij leuk vindt, hou dan van wat jongeren leuk vinden"

Al meer dan 7.000 kilometer afgelegd, nog zo'n 23.000 te gaan. In mei besloot leerkracht Jonathan Van Nieulande (26) om alles aan de kant te schuiven en zijn jongensdroom na te jagen: fietsen van het meest noordelijke punt van Amerika tot het meest zuidelijke. "Eén van mijn leerlingen zorgde voor de allerlaatste push", aldus de leerkracht van Don Bosco Hoboken. Of hoe één enkele leerling ervoor kan zorgen dat je opeens aan een twee jaar durende fietstocht van 30.000 kilometer begint ...

Tim BEX

Leerkracht Don Bosco Hoboken fietst dwars door Amerika

“Mijn leerlingen tonen dat je ook met enthousiasme ver kan komen”

Dat is natuurlijk overdreven, want Jonathan koesterde deze droom al langer. “Het idee is eigenlijk ontstaan vanuit mijn verlangen om de wereld te zien”, vertelt de Antwerpenaar negen dagen voor zijn vertrek. “Al van jongs af aan heb ik de drang om met mijn eigen ogen te zien hoe de wereld in elkaar zit. Stereotypen als ‘iedere Amerikaan is dik’ of ‘in Colombia zitten alleen maar drugsdealers’ kunnen misschien waar zijn, maar dat wil ik zelf ervaren voor ik erover oordeel. Daarnaast spreekt Alaska me al heel mijn leven aan. Enerzijds ben ik grote fan van de wildernis en het ruige van die streek, anderzijds

heb ik een enorme passie voor Alaska ontwikkeld dankzij de film *Into The Wild*. Reeds als 18-jarige zei ik dat ik naar Alaska ging vertrekken. Helaas had ik toen amper 700 euro, dus werd het Schotland. (lacht) Maar vele hikes en fietsvakanties later ben ik klaar voor mijn grote avontuur!”

De laatste kans

Zo gezegd, zo gedaan. Op 1 mei 2022 stapte Jonathan met zijn fiets het vliegtuig op, goed beseffende dat hij die landingsbaan pas twee jaar later terug zou zien. Al is de landingsbaan niet hetgeen hij het meest zal missen. “Natuurlijk was dit een moeilijke beslissing, want ik laat heel wat dingen achter”, knikt Jonathan. “Maar ik ben opgegroeid met het besef dat er zeggens en doeners zijn in deze wereld

en al héél snel wist ik dat ik een doener wilde zijn. Het is zeker niet zo dat ik wil vluchten van mijn situatie, integendeel. Ik heb een job die ik heel graag doe en ik heb twee jaar geleden de liefde van mijn leven ontmoet... Maar ik droom al jaren van dit avontuur en kom op een punt in mijn leven dat het zo ongeveer ‘de laatste kans’ is. Mensen stellen hun dromen vaak uit, maar ik zie mezelf geen 30.000 kilometer fietsen wanneer ik met pensioen ben. Het is heel leuk om een droom te hebben, maar nog veel leuker om hem te beleven.”

Al had Jonathan toch nog een klein duwtje in de rug nodig. “Een aantal dagen voor de examens hield ik een korte speech voor mijn leerlingen: ‘Jullie moeten jullie dromen najagen!’

“Het is heel leuk om een droom te hebben, maar nog veel leuker om hem te beleven”

klonk het. Eén leerling vroeg me toen wat mijn droom was. Ik antwoordde: ‘Hier elke dag mogen lesgeven.’ Maar toen ik naar huis fietste, zinderden die woorden toch na en kwam die jongensdroom weer naar boven. Die woorden waren voor mij de laatste push die ik nodig had om te beseffen dat ik er nú voor moest gaan.”

Een voorbeeld zijn

Voor Jonathan gaat niet alleen zijn jongensdroom in vervulling; hij hoopt ook een voorbeeld voor zijn leerlingen te zijn. “Ik hoop dat mijn tocht inspirerend kan werken voor die jongens, want zij groeien vaak op in

een moeilijke context. Ze hebben het gevoel dat zij harder moeten werken om ergens te komen, krijgen veel te maken met racisme en hebben vaak een slecht zelfbeeld. Weet je? Ik ben altijd iemand geweest die het moest hebben van zijn enthousiasme. Ik heb vroeger houtbewerking gestudeerd en het viel al snel op dat ik niet de beste schrijnwerker zou worden. Maar ik was wél diegene die na de les een halfuur langer bleef. Ook nu is dat zo: ik ben zeker niet de meest handige leerkracht, maar ik ben wel enthousiast. En met enthousiasme kan je volgens mij heel ver komen. Dat wil ik mijn leerlingen tonen. ▶

Wie is Jonathan Van Nieulande?

- » een jonge Antwerpenaar van 26 jaar
- » werkt als leerkracht techniek in Don Bosco Hoboken
- » zal ongeveer 30.000 kilometer fietsen op twee jaar tijd

Als grote fan van de film 'Into The Wild' kon een bezoek aan de befaamde Magic Bus niet ontbreken

- ▶ Talent is één ding, maar de ambitie om iets echt te willen ook. Dat is ook de ideologie waarmee ik in het onderwijs ben gestapt. Ik ben iemand die de toekomst van die jongens vorm kan geven. Niet alleen door hen een stiel te leren, maar ook door hen te laten zoeken naar hun dromen. Maar daarvoor moet ik eerst mijn eigen droom realiseren. Als ik deze fietstocht kan realiseren, is dat het bewijs dat enthousiasme het altijd haalt."

Banden smeden

Jonathan wil niet alleen voor zijn leerlingen iets betekenen, ook de Zuid-Amerikaanse jongeren mogen de vruchten van zijn reis plukken.

“Heel wat zaken op mijn *bucketlist* begonnen met ‘ik wil...’, maar deze droom wil ik delen met anderen”

“Ik merkte op dat heel wat zaken op mijn bucketlist begonnen met ‘ik wil...’; legt hij uit. “Dingen voor mezelf. Deze reis natuurlijk ook, maar ik wilde dit toch ook delen met een goed doel. Toen ik hoorde van VIA Don Bosco zag ik een samenwerking meteen zitten. Samen met VIA zal ik geld inzamelen voor projecten inzake wereldwijd kwalitatief onderwijs. Daarnaast willen we ook connecties leggen met scholen in Zuid-Amerika. Ik zal sowieso bij verschillende Don Boscosholen langsgaan, want ik vind het ook een meerwaarde om te zien hoe de scholen daar werken, of Don Bosco er meer of minder leeft dan bij ons, enzovoort. Zoals ik al zei: ik wil niet weglopen van mijn situatie in België, dus dit is ook een mooie kans om dingen op te steken voor het vervolg van mijn loopbaan als leerkracht. En hopelijk kan ik nieuwe banden smeden, zodat we in de toekomst samenwerkingen tussen de Zuid-Amerikaanse scholen en de Belgische scholen kunnen opstarten.”

We zijn intussen bijna vier maanden verder en Jonathan staat ons met plezier nog eens te woord. “Alles in orde”, glimlacht hij via FaceTime.

“Ik heb net mijn eerste internationale interview achter de rug. Een filmploeg was blijkbaar al de hele dag op zoek naar de ‘crazy guy from Belgium’. Ze wilden me dolgraag interviewen voor hun roadtripserie. (*lacht*) Maar nee, serieus: ik heb goede momenten, maar ook heel zware momenten. Dat wist ik echter op voorhand en daar wil ik ook heel open over communiceren. Dat weten mijn volgers ook. Sociale media is gemaakt om te ‘showen’, maar ik wil de puurheid tonen: de goede, maar ook de slechte momenten. En als ik met mijn verhaal ook maar één iemand kan inspireren, ben ik tevreden. Maar ik wil wel laten zien hoe mijn avontuur er écht aan toegaat.” – ✿

Volg het avontuur van Jonathan hier!

Leerkracht Lenny offert zelfs zijn vakantie op voor kinderen

“Ik ben zelf een groot kind, dus voor mij is dit een natuurlijke omgeving”

“Ik heb er net mijn dertiende zomer op het speelplein op zitten en nu begin ik het nieuwe schooljaar voor te bereiden. Mensen verklaren me vaak gek als ze horen dat ik na die tien maanden als leerkracht ook nog eens vrijwilliger op het speelplein ben, maar voor mij is dat vanzelfsprekend. Ik voel me hier prima, de sfeer is top en het is voor mij een gigantische uitlaatklep om ook nog eens op een andere manier met kinderen bezig te zijn. Ik ben zelf ook altijd een ‘groot kind’ en een speelvogel geweest, dus voor mij is dit een natuurlijke omgeving.”

“Al kan niet iedereen goed met mijn karakter om, want als kind werd ik regelmatig het slachtoffer van pesterijen. Ik was een ‘rare’ en ook met mijn haarkleur werd gelachen. Het heeft dan ook lang geduurd voor ik eindelijk mijn veilige haven vond. Toen ik als 16-jarige op het verhaal van Speelplein Don Bosco Halle botste, besloot ik het erop te wagen als animator. De eerste jaren hield ik me afzijdig – misschien uit angst om weer gepest te worden – maar ik vond steeds meer mensen waar ik me goed bij voelde. Het speelplein heeft ervoor gezorgd dat ik nu beter in mijn vel zit.”

“Toch ben ik ook nu nog steeds die ‘rare’, maar dan als leerkracht. Ik draag bijna altijd een cowboyhoed – tot groot jolijt van de leerlingen –, speel vaak mee op de speelplaats, ga in op de impulsen van de kinderen, enzovoort. Ik vind dat héél belangrijk. We vergeten in het onderwijs te vaak dat we met kinderen bezig zijn. Er rust tegenwoordig zoveel druk op hen en daar moeten we zorgvuldig mee omgaan. Spel is voor kinderen een erg belangrijke uitlaatklep. Niet alleen op het speelplein, maar ook op school moet daar voldoende ruimte voor zijn.”

“Het grootste verschil tussen leerkracht Lenny en animator Lenny? (*denkt na*) Op het speelplein gaat het er veel losser aan toe en daar ga ik graag in mee. Op school zijn er bepaalde doelen en verwachtingen waar je je op moet focussen, dus daar moet je meer op je strepen staan. De leerlingen moeten rustig zijn, anders kan je niet verder. Dat is anders op het speelplein: daar heb je meer vrijheid om bepaalde zaken aan te passen. Daarnaast merk ik ook dat heel wat jongeren op het speelplein tegen me in durven gaan; dat is op school ook minder. Mijn gouden tip? Je geduld niet verliezen en niet schreeuwen, want dat lost niets op.”

“De laatste jaren begint de ‘tijd om te stoppen’-gedachte steeds vaker door mijn hoofd te spoken, maar ik denk toch dat het nog even wachten is voor ik effectief vertrek. (*lacht*) Al moet ik wel toegeven dat ik de laatste jaren af en toe een korte pauze inlas. Vorig jaar heb ik voor de eerste keer ooit een speelpleinweek gemist om een weekje naar zee te gaan, dit jaar heb ik twee weken gemist door mijn reis naar Kenia. Maar zolang ik me goed voel en ik graag op het speelplein kom, zal je me hier in de zomermaanden nog terugvinden. Misschien gewoon wat minder vaak.”

Lenny Swalens is 28 jaar en leerkracht in het derde leerjaar van Blokbus Lot. Daarnaast zet hij zich al twaalf jaar lang iedere zomer in als animator op Speelplein Don Bosco Halle.

Tim BEX

“Ik ben Lana Hans, 15 jaar oud en leerlinge van Don Bosco Groot-Bijgaarden. Ik woon op nog geen kilometer van de school en tóch zit ik hier op internaat bij de zusters. Van nature uit ga ik graag op zoek naar avontuur en ik wil altijd nieuwe dingen uitproberen. Dat is helaas uit de hand gelopen en steeds verder geëscaleerd. Wat begon met eens stiekem een sigaretje roken groeide uit tot foute vrienden en de stempel ‘onhoudbaar’. Ik heb fouten gemaakt en mijn ouders veel pijn gedaan. Daardoor hebben ze twee jaar geleden dan ook besloten om me in te schrijven in het internaat. Toen ik hier voor het eerst aankwam, had ik het heel moeilijk en ging ik niet akkoord met die beslissing. Intussen heb ik echter mijn draai gevonden en heb ik al heel veel stappen gezet. Ik maakte nieuwe vrienden, ruilde technisch onderwijs (TSO) in voor beroeps (BSO) en ben momenteel ook op zoek naar een studentenjob. Op die manier kan ik wat sparen voor de toekomst en

Lana Hans

kan ik bezig zijn, want ik hou niet van stilzitten. Dat was vroeger anders. Ik was regelmatig alleen thuis en was daardoor nogal lui. En luiheid trekt slecht aan. Ik was jong, ongemotiveerd en kwam op die manier met foute vrienden in contact. Dat is nu anders. Op het internaat ben ik altijd bezig en ik leerde hier ook een andere manier van opvoeden kennen. Thuis kreeg ik alleen een opmerking wanneer ik iets fout deed, hier werkt het omgekeerd: je wordt juist beloond wanneer je iets goed doet. Die sfeer op het internaat zorgde ervoor dat mijn ‘fuck it’-mentaliteit plaats maakte voor motivatie. Ik begon me hier steeds meer op mijn gemak te voelen en kan deze plaats gerust een tweede thuis noemen. In het weekend ga ik nog naar huis, maar ook de band met mijn ouders is veel verbeterd. Natuurlijk zijn er nog af en toe conflicten, maar ook zij merken – net als de leerkrachten op school – dat ik een serieuze groei doormaak. Hoe dat komt? Omdat ik gelovig werd.”

“Deze ketting is de ‘fysieke’ bevestiging van mijn geloof. Toen ik zeker was dat gelovig zijn voor mij de oplossing was om rust te vinden, wilde ik iets hebben om dat te tonen. Een voorwerp dat zei: ‘Dit is het, vanaf nu ben je gelovig.’ Ik draag deze ketting nu altijd. Ook vroeger had ik al iets gelovigs in mij, maar ik ontkende dat. Ik kwam uit een familie waar het geloof als belachelijk werd gezien: ‘Geloof je in God? Dan geloof je in lucht!’ Het is dus vanzelfsprekend dat ik niet gelovig was. In het internaat veranderde mijn beeld. Toen de ‘oude ik’ alweer iets had uitgespookt, stond zuster Katelijn klaar om me de les te spellen. Maar in plaats van straf te geven, zei ze me: ‘Ga bidden, ga rust zoeken.’ In het begin begreep ik dat niet. Hoe doe ik dat? Tegen wie moet ik praten? Ik had zoveel vragen... Langs de andere kant zag ik de verbondenheid tussen de zusters en merkte ik dat zij iets gemeenschappelijks hadden waar ze zich aan konden vasthouden. Dat maakte me nieuwsgierig.

Ketting

Ik begon dingen op te zoeken, sprak met de zusters over het geloof, las de Bijbel en probeerde te bidden. Waar Mindfulness en yoga nooit een oplossing konden bieden, vond ik in het geloof wél rust. Intussen bid ik voor het eten – zowel op internaat als thuis – en voor het slapengaan. En als ik tussen de lessen door een vrij moment vind, lees ik de Bijbel. Daarnaast stelde ik aan de zusters voor om op het internaat wat meer rond het geloof te doen. Het is ten slotte een christelijk internaat, dus daar mag zeker voldoende ruimte voor zijn. Ook in mijn gedrag merk ik grote veranderingen. Terwijl ik vroeger veel ruzie had en onhandelbaar was, oordeel ik nu veel minder snel over andere mensen en geloof ik in ‘een tweede kans’. Maar zuster worden is nog nét een stapje te ver. Ik ben wel van plan om binnenkort met enkele vriendinnen naar een jongerenparochie te gaan, want zonder het geloof en de zusters zou ik waarschijnlijk in een slecht milieu beland zijn.”

Marco Betman (54) is straatwerker en oprichter van Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn

“Eén jongere noemt mij nog steeds zijn straatvader”

De voordeur staat al wagenwijd open als ik aankom bij het huis van Marco Betman. Hij is straatwerker onder zwerfjongeren in Apeldoorn en mijn gevoel zegt dat het hart van deze man net zo wijd openstaat als zijn voordeur. De metafoor in mijn hoofd maakt me nieuwsgierig naar het verhaal achter Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn.

.....
Anja HOOGEVEEN

Mijn verwachtingen worden allerminst teleurgesteld. Marco verwelkomt mij met een breed handgebaar en voor ik het weet staat er een enorme punt boterkoek voor mijn neus. Kijk, daar doen we het voor. “Wat een leuke baan heb jij”, voegt hij lachend aan de traktatie toe. Ik knik instemmend en mompel met volle mond iets dankbaars. Gelukkig hoef ik voorlopig geen vraag te stellen, want Marco begint uit zichzelf te vertellen hoe hij met zwerfjongeren in aanraking is gekomen. “Ik ben begonnen als straatwerker in Amsterdam, waar ik onder andere - in nauwe samenwerking met Don Bosco - woonprojecten voor zwerfjongeren op touw zette. Dat was prachtig werk om te doen, maar ik wilde dit het liefste doen in mijn woonplaats Apeldoorn. Nu werk ik al 23 jaar met veel plezier bij welzijnsorganisatie Stimenz als Outreachend Hulpverlener onder zwerfjongeren.”

Knokken voor sokken

Naast zijn baan bij Stimenz is Marco oprichter van Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn. Zodra ik vraag naar het ontstaan van deze stichting, begint hij te glunderen. “Hoe lastiger jongeren zich gedragen, hoe leuker ik ze vind. Daarmee bedoel ik natuurlijk niet dat ik wil dat ze in moeilijkheden zitten, maar dat ik het een uitdaging vind om connectie met ze te maken en ze te helpen. Zwerfjongeren is zo'n groep waar ik veel affiniteit mee heb.” De hulp waar Marco het over heeft is meestal praktisch gericht: hij deelt sokken uit, regelt tegoedbonnen voor voedsel of gaat met ze naar de bioscoop, maar helpt ook met het regelen van woonruimte of het volgen van een opleiding. “Het zit vaak in de hele gewone dingen”, gaat Marco verder, “maar bij reguliere hulpinstanties is het budget erg krap. Je moet bij wijze van spreken al knokken voor een paar sokken en voor uitstapjes is al helemaal geen geld. Maar juist dat laatste is zo belangrijk voor de jongeren. Uit eten gaan, meedoen met een sportwedstrijd of samen op kamp... Dat maakt de onderlinge band sterker en daarmee ontwikkelen jongeren zelfvertrouwen.”

“Een prachtig voorbeeld daarvan is de midwintermarathon. We hebben geld ingezameld voor deelname en zijn met een groep jongeren gaan trainen. Een paar maanden later stonden er 17 jongeren aan de start en ze zijn ook allemaal over de finish gekomen! Zo'n activiteit doet heel veel met ze. Het

oefenen met eigen verantwoordelijkheid begint al bij de training: ze moeten afspraken nakomen, regels van de sportclub volgen en samen naar een doel toewerken. Sommigen waren tot tranen toe geraakt dat ze de finish hadden gehaald en ze hebben het er nog steeds over.” ▶

“Sommigen waren tot tranen toe geraakt dat ze de finish hadden gehaald”

Marco: "Ik wil naast zwerfjongeren staan, zonder te oordelen"

► Zwerfjongeren in beeld

Het belangrijkste doel van Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn is om deze groep jongeren een podium te geven en hen zichtbaar te maken. "Ik moet vaak knokken bij organisaties en gemeentes om ervoor te zorgen dat deze jongeren krijgen waar ze recht op hebben", legt Marco uit. "Ze hebben meestal geen sociaal netwerk of familie die hen kan ondersteunen. Regelmatig betalen wij daarom het inschrijfgeld voor de woningstichting, helpen met de eerste maand huur of kopen boeken voor een opleiding. Ze moeten immers ergens beginnen, willen ze hun leven op de rit krijgen. Er zijn momenteel twee jongeren die een hbo-opleiding doen en één jongere volgt de middelbare school voor volwassenen, zodat hij daarna kan gaan studeren. Ik ben enorm trots op ze! Wij kunnen hen als stichting deze kans geven en dat geeft hen toekomstperspectief. Je kunt je wel voorstellen wat dat doet met hun zelfvertrouwen."

"Kijk, praten is goed, maar actie is beter," gaat Marco verder. "Daarmee bedoel ik dat je eindeloos kunt praten over het verleden en dat is ook goed voor de verwerking, maar dat is meestal niet wat zwerfjongeren in eerste instantie nodig hebben. Ze hebben

veel meer aan een bron van inkomsten en een dak boven hun hoofd. Van daaruit kunnen ze verder groeien, daarom richten wij ons als stichting op praktische zaken als huisvesting en een baan of opleiding. Wij willen zwerfjongeren dezelfde kansen geven als hun leeftijdsgenoten, dat is wel zo eerlijk."

“Praten is goed, maar actie is beter”

Marco heeft een groot gevoel voor rechtvaardigheid, dat is me inmiddels wel duidelijk. Zonder omhaal van woorden gaat hij in op die stelling: "Klopt, zwerfjongeren hebben vaak veel te maken gehad met onrecht en daar kan ik slecht tegen. Regelmatig hoor ik mensen suggereren dat het aan henzelf ligt. Maar is dat wel zo? Als jij als kind uit huis wordt geplaatst omdat je ouders verslaafd zijn of je mishandeld wordt, dan kom je in de pleegzorg of residentiële instellingen terecht. Op dat moment sta je al 1-0 achter ten opzichte van je leeftijdsgenoten, om over de jaren die volgen nog maar te zwijgen. Die geschiedenis heb je als kind niet zelf in de hand. Deze

beeldvorming rondom zwerfjongeren is één van de redenen dat is deze stichting heb opgericht."

Terwijl we zitten te praten gaat de deurbel. Marco springt overeind en komt terug met twee volle boodschappentassen. "Kijk, zo gaat dat hier", lacht hij. "Dit kan ik mooi gebruiken voor ons volgende uitje met de jongeren, de snacks zijn alvast gedoneerd."

Straatvader

Stichting Zwerfjongeren Apeldoorn is volledig afhankelijk van donaties en vrijwilligers. "Niemand van ons wordt betaald en wie dat wel wil, verwijs ik direct naar de deur", komt Marco onverwacht fel uit de hoek. "We helpen tientallen zwerfjongeren per jaar en ik wil dat alle giften rechtstreeks ten goede komen van de jongeren." Met één van die jongeren heeft Marco al jarenlang contact. "Hij was een echte dwarsligger toen ik hem voor het eerst ontmoette", lacht Marco. "Hij leefde op straat en niemand had veel vertrouwen in zijn toekomst, maar als je hem nu ziet: het is een bonk van een kerel geworden! Hij is inmiddels getrouwd en heeft twee kinderen. We spreken elkaar nog regelmatig en hij zegt altijd: 'Marco, jij bent mijn straatvader.' Dat doet me heel veel zoals je merkt. Voor mijn gevoel doe ik gewoon mijn ding en help waar ik kan. Als je dan merkt dat je écht het verschil hebt kunt maken voor iemand, dan raakt me dat enorm." Zolang Marco in Apeldoorn woont en gezond is, zal hij zijn uiterste best doen om zwerfjongeren te helpen. Daarover is hij heel stellig: "Als straatwerker moet je vechten voor jongeren. Jij moet voor hen opkomen en je nek durven uitsteken, want dat is wat ze vaak hebben gemist: iemand die voor hen op de bres sprong. Daarbij wil ik naast hen staan, zonder te oordelen." – ✦

Leerlingen Don Bosco Zwijnaarde beklimmen Mont Ventoux

Een twintigtal leerlingen van Don Bosco Zwijnaarde is de zomervakantie gestart met een letterlijk en figuurlijk hoogtepunt. Tijdens de jaarlijkse fietsvakantie van de school beklommen ze de legendarische Mont Ventoux. Sommige leerlingen zetten een prima tijd neer, bij anderen ging het iets trager. "Maar dat is niet erg", aldus leraar en begeleider Stijn De Groot. "Het gaat om de ervaring en grenzen verleggen. Uiteindelijk is iedereen boven geraakt, wat voor een fantastische ontlading zorgde."

Migranten behalen filmdiploma dankzij Algemeen Overste

Twee migrantenstudenten die gesponsord werden door Algemeen Overste Ángel Fernández Artime hebben hun diploma behaald aan de Don Bosco International Media Academy (DBIMA) in Parijs. Dat is een filmschool die kwetsbare jongeren een opleiding biedt die zij wegens economische, sociale of psychologische redenen anders niet zouden kunnen volgen. Een jaar geleden besloot de Algemeen Overste om Asis en Reuben deze opleiding te laten volgen. Met succes, want beiden ronden ze de opleiding succesvol af.

Don Bosco Assel maakt toekomstplannen bekend

Tijdens het 70-jarige jubileumfeest hebben de Salesianen van Don Bosco hun veelbelovende plannen voor de toekomst van Don Bosco Assel bekendgemaakt. Dankzij de prachtige ligging is deze Don Boscolocatie namelijk uitgekozen als 'Centrum voor Jongerenspiritualiteit en Ecologie' binnen de salesiaanse provincie. Het centrum zal zich nu gaan ontwikkelen rondom drie speerpunten: ecologie, spiritualiteit en maatschappelijke betrokkenheid. De volledige plannen kan je lezen op onze website.

Don Bosco Cup helemaal terug na twee jaar afwezigheid

Na een afwezigheid van twee jaar kon de Don Bosco Cup dit jaar eindelijk weer doorgaan. Het jaarlijkse voetbaltoernooi voor leerlingen van de eerste graad uit alle Don Boscoscholen van Vlaanderen vond in 2014 voor de eerste keer plaats. "We zien dit toernooi als een ideaal contactmoment voor leerlingen en leerkrachten tussen de verschillende Don Boscoscholen", legt organisator en LO-leerkracht Tim Baele uit. Don Bosco Haacht ging uiteindelijk met de winst aan de haal.

Lamberta van de Waarsenburg

Zuster van Don Bosco
°22-03-1934 †22-04-2022

Josée Moeyersons

Zuster van Don Bosco
°16-08-1927 †26-04-2022

Antoon Boone

Salesiaan van Don Bosco
°19-10-1940 †06-06-2022

Lucie Geys

Zuster van Don Bosco
°03-08-1937 †21-06-2022

Sjaak Billekens

Salesiaan van Don Bosco
°30-06-1929 †05-07-2022

Gerardus Kraan

Salesiaan van Don Bosco
°13-12-1929 †03-08-2022

We staan even stil en gedenken hen via een persoonlijke tekst op www.donbosco.be/in-memoriam

Minderjarige jongeren gokken massaal online en zien weinig verslavingsgevaar

“Ik gebruik gewoon het account van mijn vader”

Volgens onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut is de populariteit van online gokken enorm toegenomen onder jongeren sinds de legalisatie ervan begin vorig jaar. Zelfs voor jongeren onder de 18 zijn online casino's gemakkelijk bereikbaar, ondanks het gokverbod voor minderjarigen. Sterker nog, voor hen lijkt gokken vooral een tactisch spelletje.

.....
Anja HOOGEVEEN

Nederland is een echt gokland zo blijkt, want 88% heeft weleens een gokje gewaagd. Van de jongvolwassenen is bekend dat 42% weleens gegokt heeft en dat dit bij 7% problematische vormen aannam. In Vlaanderen is de situatie iets 'beter', maar ook daar zien we hoge percentages. Deze cijfers zijn toch opmerkelijk omdat gokken verboden is onder 18 jaar. Het aantal jongverslaafden dat zich meldt bij verslavingsklinieken, is dan ook flink toegenomen. Wat maakt dat jongeren zich zo gemakkelijk in de gokwereld begeven? Wij vroegen een aantal jongeren (17-18 jaar) naar hun ervaringen met online gokken.

Om privacyredenen worden de echte namen van de geïnterviewde jongeren niet genoemd.

Strategisch spelletje

Voor een gezellig avondje in het casino hoef je allang de deur niet meer uit. Bij het online gokken is de croupier via de webcam te volgen, waardoor je het gevoel hebt zelf aan de roulettetafel te staan. Roulette, blackjack en pokers zijn dan ook populaire gokspelletjes onder jongeren. “Bij blackjack en pokers weet je meteen of je gewonnen hebt, dat maakt het een spannend spelletje en als je er goed in bent, kun je snel veel geld verdienen”, opent Liam (17) de discussie. Daar is Bart (18) het mee eens: “Je moet goed op de dealer letten, die wint vaak drie keer en verliest dan drie keer, dus dan kun je ook drie keer winst pakken. Blackjack is in die zin best een strategisch spelletje.”

Naast de tafelspelletjes, is ook het inzetten op sportwedstrijden populair onder jongeren. Ze gokken bijvoorbeeld op voetbalslagen, wat het kijken van de live wedstrijden veel spannender

maakt. Ook hierin lijken de jongeren veel zelfvertrouwen te hebben: “Als je verstand hebt van voetbal, dan kun je daar echt veel geld mee verdienen!”

Digitale vrijheid

Het feit dat er steeds meer manieren zijn om online te gokken, hangt samen met de trend dat het aantal online casino's groeit. Daarnaast is er een sterke toename op het gebied van internetgebruik en smartphones, wat de digitale vrijheid van jongeren heeft vergroot. Volgens de jongeren met wie wij in gesprek zijn, is het bovendien erg gemakkelijk om de online casino's

"Ik ken iemand die met één inzet 1.000 euro verloor"

Minderjarige jongeren komen gemakkelijk online casino's binnen

“Gokverslaafden zeggen dat het financieel goed gaat, terwijl dat niet zo is”

binnen te komen. Daan (17): “Je kunt gewoon het account van iemand anders gebruiken, dat doet iedereen!”

Liam vult aan: “Ik gebruik het account van mijn vader, met zijn identificatie en bankrekeningnummer. Hij weet dus dat ik online gok en vindt het mijn verantwoordelijkheid wat ik met mijn geld doe.”

De aantrekkingskracht van het online gokken zit volgens deze jongeren ook in het snel kunnen verdienen van veel geld en het feit dat de gokwebsites 24/7 bereikbaar zijn: “Ik zet gewoon 50 cent in op al die spelletjes en knallen maar!” Op de vraag of ze daar niet veel geld mee verliezen volgt een

zelfverzekerd: “Als je goed bent in gokken niet.”

Duizenden euro's vergokken

De jongeren kennen allemaal wel iemand die veel geld heeft verloren met gokken. In enkele gevallen lopen de bedragen zelfs op tot duizenden euro's. “Ik ken iemand die met één inzet duizend euro verloor”, vertelt Daan. Liam reageert meteen: “Dat is veel! Ik ben hooguit een keer vijfhonderd euro verloren.” De jongeren zeggen zelf enkele tientjes per keer tot een maximum van duizend euro in te zetten. Ze gokken ook niet elke dag, maar wel regelmatig en vinden zichzelf niet verslaafd. “Je bent pas verslaafd

als je elke dag gokt of erdoor in de schulden zit”, zijn onze jongeren het met elkaar eens, “maar je hebt natuurlijk altijd mensen die doorspelen tot ze alles verliezen.” Fenna (17) gaat daarop in: “Tja, als ik zelf alles kwijt ben, denk ik ook gemakkelijk: ach, ik zet dat ene tientje ook nog wel even in.”

Teun den Hollander - docent bij Avans Hogeschool en sociotherapeut bij een verslavingskliniek - stelt dat een gokverslaafde sowieso minder goed te achterhalen is dan bijvoorbeeld een alcoholist. “Gokverslaafden denken meestal dat ze niet verslaafd zijn en zijn bovendien meesters in bedriegen. Ze zeggen dat het financieel goed gaat, terwijl dat niet zo is.” Gedegen onderzoek bevestigt ieders vermoeden dat gokverslaving kan leiden tot financiële en psychische problemen, vooral bij potentieel kwetsbare groepen zoals mensen met een lage sociaal economische status of jongvolwassenen.

Bescherming kwetsbare groepen

Bescherming van deze groepen schiet echter nog op allerlei vlakken tekort. Zo wordt in reclames de illusie gewekt dat je kunt winnen met strategie of geluk. “Als je die reclames ziet, denk je weer aan al die geluismomentjes die je eerder kreeg na het gokken en word je getriggerd om even een gokje te wagen”, vertelt een ex-verslaafde (27) aan RTL Nieuws. Het is inmiddels wel verboden om rolmodellen zoals bekende personen te gebruiken in gokreclames en voor risicovolle kansspelen geldt dat reclames niet gericht mogen zijn op jongeren tot 24 jaar. Belangenorganisaties zien echter het liefst een volledig verbod op dergelijke reclames én een goklimiet voor jongvolwassenen, om zo kwetsbare groepen betere bescherming te bieden. – ✎

Wat zegt ons panel?

Hoe draag jij je steentje bij op vlak van milieu?

Lees p. 4-5

Bas: "Ik probeer er toch zo goed mogelijk op te letten. Bij ons thuis proberen we ons eten zo vaak mogelijk verpakkingsvrij te kopen, daarnaast recycleren we en dragen we onze kleren tot ze écht versleten zijn. Als er dan toch iets kapot gaat, repareren we het zelf zodat we het niet zomaar weg hoeven te gooien. Bovendien kopen we ook regelmatig tweedehandskleding."

Daan: "Wij zijn er thuis ook wel mee bezig. We gebruiken bijvoorbeeld geen plastic flessen meer, maar kiezen voor glazen flessen die we na gebruik terugbrengen. En water drinken we van de kraan. Daarnaast gebruiken mijn zus en ik het openbaar vervoer. Ik denk dat we op een kantelpunt staan op vlak van milieu en klimaat. Als iedereen nu een beetje moeite doet, voorkomen we misschien de grotere, onomkeerbare problemen."

Alicia: "Ik vind het belangrijk om in de eerste plaats naar jezelf te kijken. Zelf doe ik heel veel met de fiets en zorg ik ervoor dat ik geen afval op de grond gooi. Ik vind het ook belangrijk dat we nu iets doen, anders zal het klimaat op snelle termijn drastisch veranderen."

Caroline: "Ik moet eerlijk toegeven dat ik er te weinig bewust mee bezig was. Maar dankzij Laudato Sí van paus Franciscus is het belang van ecologie meer tot me doorgedrongen. We moeten allemaal samen zorg dragen voor onze aarde zodat komende generaties niet in de problemen komen. We moeten inderdaad ieder ons eigen steentje bijdragen en zo proberen om de ecologische voetafdruk te verkleinen. Zelf probeer ik minder deel te nemen aan de consumptiemaatschappij door bijvoorbeeld gewoon te dragen wat ik mooi vind en me niet aan te passen aan de laatste mode, kleren te dragen tot ze versleten zijn, tweedehands te kopen, enzovoort. Ik probeer ook minder vlees te eten, seizoensgroenten te kopen en het openbaar vervoer zoveel mogelijk te gebruiken."

Wie zijn ze?

Daan (15) zit in zijn vierde jaar Latijn-Wiskunde aan het Don Boscocollege Hechtel. Naast zijn grote passie atletiek volgt hij ook woordkunst en speelt hij contrabas.

Alicia (19) is een graag geziene gast bij Don Bosco De Takel. Ze studeert Graphic Design en houdt zich in haar vrije tijd vooral bezig met gitaar spelen en lezen.

Caroline (24) is leerkracht wetenschappen en studeert nu ook theologie en religiewetenschappen in Leuven. Daarnaast zingt ze graag en speelt ze ukelele.

Bas (13) loop je regelmatig tegen het lijf bij Don Bosco Rijswijk. Ook hij is een muzikaal talent. Zijn favoriete bezigheid? Rockmuziek luisteren of zelf gitaar spelen.

Welke quote omschrijft jouw leven het best?

Lees
p. 14-15

Alicia: "Moeilijke vraag, want je kan zelf niet volledig kiezen hoe je leven loopt. Als ik dan toch iets moeten kiezen, ga ik voor: *'Do something that is worth remembering.'* Die quote spreekt voor zich, denk ik!

Caroline: "*Do small things with great love*" van Moeder Teresa. Dit motto probeer ik me eigen te maken. Het valt op vele manieren te interpreteren. Zo helpt het me bijvoorbeeld om te starten met grotere projecten, want met kleine stapjes vol liefde kom ik er wel. Rome is ook niet op één dag gebouwd. Het leven hoeft niet spectaculair, groots of perfect te zijn, zolang het maar doordrongen is van liefde. In onze maatschappij is deze liefde ook nodig, want mensen 'zien' elkaar zelfs niet meer. Een glimlach, een vriendelijke begroeting aan een wildvreemde ... Het is allemaal gratis, maar wordt te vaak vergeten. Ons hart is er niet enkel om bloed te

pompen, maar ook om liefde te geven. We moeten onze ogen, oren en vooral ons hart opnieuw leren gebruiken."

Daan: "Mijn favoriete quote? Voor mij is dat: *'Just know that having something to lose is what makes life worth living.'* Dat is een quote van Harry Hart uit de film *Kingsman: The Golden Circle*. Eén van mijn favoriete films, maar bovendien ook een uitspraak die heel goed bij mij past. Vrienden en familie betekenen ontzettend veel voor mij en spelen een grote rol in mijn leven. Zonder hen zou het leven er nogal grijs uitzien."

Bas: "Mijn favoriete quote is ook een filmquote, namelijk uit de film *Star Wars Episode V: The Empire Strikes Back*. Op een bepaald moment zegt Yoda daar: *'Do or do not, there is no try.'* Die uitspraak inspireert me wel!" ▶

Wat is voor jou de kracht van muziek?

Lees
p. 6-10

Caroline: "Muziek is helend, muziek verbindt en muziek kan vreugde brengen in ieders hart. Samen muziek maken of samen zingen vind ik al van kleins af aan ontzettend leuk. Als vijfjarige zat ik al in het kinderkerkkoor en ook mijn viool en ukulele hebben al veel voor mij en voor anderen betekend. Schoonheid leidt tot God en zowel muziek als natuur vervullen hierin voor mij een sleutelrol. Moderne lofprijzingsmuziek luister, zing en speel ik dan ook het liefst. Artiesten en groepen zoals Lauren Daigle, Justin Bieber, Andrea Bocelli, Hillsong, For King & Country, I am they, Collective Cieux Ouverts kunnen mensen erg inspireren en spelen een belangrijke rol in de nieuwe evangelisatie. Met de franciscanen van Brussel gaan wij gitaar spelend en zingend de straat op en dit leidt vaak tot vele vreugdevolle en vruchtbare ontmoetingen."

Alicia: "Muziek is heel belangrijk in mijn leven. Dankzij muziek kan ik mijn gevoelens beter uiten en voel ik ook makkelijker aan hoe iemand zich voelt op dat moment. Daarnaast kan het natuurlijk ook voor heel wat sfeer zorgen. Ik luister graag naar bekendere artiesten zoals Ed Sheeran, Michael Jackson, Demi Lovato, enzovoort. Muziek brengt mij altijd rust, maar als er een moment is dat ik dan toch geen muziek kan luisteren, dan lees ik om mijn hoofd leeg te maken. Je kan er namelijk, net als bij muziek, helemaal inkruipen en de rest vergeten."

Bas: "Voor mij is muziek ook belangrijk. Muziek beïnvloedt mijn gevoelens en muziek beïnvloedt de sfeer. Ik ben ook veel met muziek bezig. Je zal me vaak op mijn gitaar zien spelen of muziek zien luisteren."

Daan: "Ik vind het gewoon leuk om muziek te luisteren, bijvoorbeeld in mijn kamer of op de bus. Ik luister verschillende soorten muziek en heb niet echt een favoriet. Wanneer ik ga lopen, doe ik ook regelmatig mijn oortjes in en zet ik Spotify op."

Ben jij verslaafd aan iets?

Lees
p. 26-27

Daan: "Ik denk niet dat ik echt verslaafd ben aan iets. Ik ga wel minstens vier keer per week lopen en als ik een week niet gelopen heb, merk ik dat wel. Dan voel ik me wat 'down'. Maar verslaafd aan zaken zoals gokken? Dat niet. Ik heb nog nooit gegokt, het zegt me niets en ik heb er ook geen behoefte aan. Ik denk dat het jongeren aantrekt omdat het een makkelijke manier is om geld te verdienen. Tegenwoordig spreekt het mensen wel aan om op een gemakkelijke manier, zonder inspanning, veel geld te verdienen."

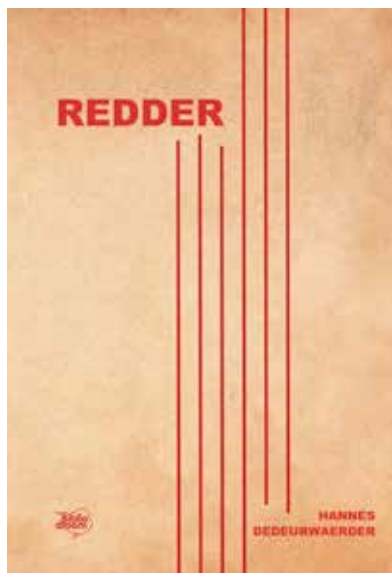
Bas: (*denkt na*) "Nee, ik ben nergens aan verslaafd."

Alicia: "Ik ook niet, behalve aan muziek luisteren en lezen misschien. Dat zijn mijn twee favoriete bezigheden. Verder sluit ik me aan bij Daan. Ik denk dat jongeren dit doen om snel geld mee te verdienen, maar zelf heb ik er ook geen behoefte aan."

Caroline: "Verslaving is een moeilijke problematiek, hé ... Heel veel jongeren worstelen ermee: alcohol, drugs, gamen, porno, gokken, noem maar op. Jongeren zijn hier erg gevoelig voor. Je probeert iets uit en door het proeven is het verlangen gewekt. Uiteindelijk lijkt dit verlangen niet te stoppen, oncontroleerbaar. Het kan je hele leven verwoesten als je geen hulp zoekt. In onze maatschappij zijn de verleidingen ook talrijk aanwezig, want er worden enorm veel prikkels aangeboden. Zelf heb ik vooral moeite met het beperken van sociale media, series en het scrollen op tweedehandssites. Het vraagt bijvoorbeeld wilskracht om te stoppen na één aflevering van je favoriete serie als er twintig voorhanden zijn. Met gokken zelf heb ik geen ervaring; enkel eens een kermis spel of het spelen van poker met vrienden. Maar we zetten dan geen echt geld in. Ik start er ook bewust niet mee omdat het risico op verslaving te groot is als je er eenmaal van proeft."

“Dit boek laat zien hoe het is om jong en zoekend te zijn”

Redder – Hannes Dedeurwaerder

“In *Redder* volg je het verhaal van de net afgestudeerde Samuel. Wat voor hem een zorgeloze zomervakantie zou moeten worden, blijkt een cruciaal kruispunt in zijn leven. De streng-religieuze Pinkstergemeenschap waar hij deel van uitmaakt, wil dat hij in september als zendeling naar Amsterdam gaat. Zelf droomt hij er echter van de wereld te veroveren met zijn gitaar. De komst van een nieuw meisje, Molly, maakt alles alleen maar lastiger, want ze trekt Samuel mee in haar wereld. Een wereld waarin hij hopeloos verdwaalt ...”

“*Redder* is een roman over beloven en geloven, kiezen en verliezen en het recht om jong en dom te zijn. Het is mijn debuutroman en ik heb hier drie jaar aan geschreven. Hoewel het niet autobiografisch is, is het boek wel sterk geïnspireerd op mijn jeugd in de

Pinkstergemeenschap. Daarnaast is er ook een rol weggelegd voor mijn 'alma mater' Don Bosco Kortrijk. Dit boek is een aanrader voor leerkrachten en jongeren omdat het laat zien hoe het is om jong en zoekend te zijn. Het speelt zich namelijk af in de cruciale grote vakantie na het laatste schooljaar, waarin studenten die net zijn afgestudeerd cruciale keuzes moeten maken. *Redder* is ook een indirect pleidooi om kritisch na te denken: het hoofdpersonage groeit op in de Pinkstergemeenschap, die de inhoud van de Bijbel letterlijk neemt en dus ook de schepping voor waar neemt. Dat brengt hem in conflict met de leerkracht biologie, die lesgeeft over evolutie. Met alle gevolgen van dien. Aan de jongeren: slik dus niet zomaar alles wat men je voorschotelt. En aan de leerkrachten: besef welke belangrijke rol je kan spelen als gids in het leven van jonge gasten.”

Bestellen? € 24,95 via www.hannedeurwaerder.be

Hannes Dedeurwaerder
oud-leerling Don Bosco Kortrijk

Webshop

Don Bosco kalender 2023
Prijs: € 5 (excl. verzendkosten)

Wenskaartkalender 2023
Prijs: € 6 (excl. verzendkosten)

Da mihi animas
Prijs: € 15 (excl. verzendkosten)

Een man met een hart
Prijs: € 5 (excl. verzendkosten)

Jezus van Nazaret
Prijs: € 10 (excl. verzendkosten)

Bestellen?

In Vlaanderen via www.donbosco.be/webshop of centrale.propaganda@donbosco.be

In Nederland via www.donbosco.nl/webshop of donboscowerken@donbosco.nl

Hij had een no-nonsense aanpak. Jarenlang directeur zijn had hem de juiste draagwijdte bijgebracht van het woord relativeren. Niet weglachen of afzwakken, maar het eens nuchter en met de nodige afstand bekijken. Zonder al te veel drama, zonder vergezochte verontschuldiging of emotionele overdrijving iets in zijn juiste relatie plaatsen.

Het siert ouders dat ze opkomen voor de dochter die niet begrijpt waarom je zoveel tijd op school moet doorbrengen met zaken die je toch nooit meer nodig hebt of voor de puberende zoon die last heeft van opspelende hormonen. Ze halen redenen aan waarom voorliggende punten en resultaten geen echte weergave zijn van wat er zich de voorbije maanden heeft afgespeeld. "Mocht hij willen, hij zou het kunnen", beweren ze in de hoop nog iets uit de brand te slepen. "Niet kunnen willen, is ook een vorm van niet kunnen", reageerde de directeur-met-ervaring.

Bart Decancq